

skyldes statuttmessige tillegg til selskapets legater med kr. 1 862,04, kursdifferanse ved uttrekning og kjøp av nye statsgaranterte obligasjoner med kr. 3 175,—, tillegg til «Livsvarige medlemmers fond» med kr. 1 300,— og en gave fra et av representantskapets medlemmer, stor kr. 500,—, som er tillagt «Det norske myrselskaps fond for myrundersøkelser». Selskapets øvrige aktiva utgjør tilsammen kr. 246 125,29, en økning stor kr. 17 306,67 fra forrige år. Den vesentligste del av økningen skyldes større anvist tilskott fra Jorddyrkingsdirektoratet til Myrselskapets myrundersøkelser, hvorav en del saker ennå ikke er ferdigbehandlet, og kr. 14 000,— er derfor overført til neste års drift. Dette beløpet, sammen med kr. 10 000,— som ble avsatt i 1960, antas å være tilstrekkelig til å gjøre ferdig alle sakene hvor markarbeidet nå er avsluttet. Regnskapet for 1961 balanserer med kr. 595,64, som er overført til kapitalkonto. De samlede aktiva pr. 31/12 1961 utgjør kr. 885 123,18.

Oslo, den 23. januar 1962.

Aasulv Løddesøl

Kort melding om vær og årsvekst ved Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra i året 1961.

Førefjellsvinteren 1960 hadde lite snø, men det var kaldt, og det ble gode vilkår for teledannelse i myra. Det nye året begynte med barfrost, men det kom snart snø, og mot midten av måneden ble det regn. De fire første måneder av året skiftet med snø, sludd og regnbyger, så det ble intet varig snødekke denne vinteren. Nedbøren var for disse månedene i alt 341 mm, det normale er 217 mm. Det var månedene februar og mars som hadde betydelig over det normale, januar og april lå omkring normalen. De meteorologiske data for året vil ellers gå fram av tabell 1.

Telemålinger ble utført i månedsskiftet mars/april. Teledybden i cm var følgende:

1. års eng	43 cm
2. — » — (hå, hausta)	47 »
2. — » — (hå, ikke hausta)	46 »
Ompløgd voll	51 »

På toppen av pløgsla var bare opptint 2—3 cm. Ellers viste det seg at telen var litt lausere der det var eng enn i åker. Senere var telen målt et par ganger i mai måned i open åker, den 5. mai var det 13—14 cm tele og den 24. mai var det 11 cm tele igjen. På mosemyra ble telen målt den 5. juni, det var da 34 cm ned på

telen på usanda parseller og 38 cm på sanda parseller, og det var enda 5—6 cm tele igjen. Målingene viste at telen satt lenge i myra dette året, og i udyrka myr var det tele helt ut i juli måned.

Vårarbeidene tok til ved forsøksstasjonen den 24. april. Det var da opptint så mye at slådding og arbeidning kunne foretas. Ellers viste det seg å være vanskelig å få god bearbeiding av myra denne våren. Den fikk ikke tid til å tørke godt nok. Mai måned hadde i alt 17 nedbørsdager med 57 mm nedbør, det er 12 mm mer enn normalen. Telen hindret regnvannet å gå i grøftene, og etterhvert som det opptinte lag ble dypere, ble det vanskeligere å få myra godt smuldret. Så bra formuldet som forsøksstasjonens myrjord er for det meste, viste det seg at denne var verre å få i god struktur, enn myr som var mindre formuldet.

Kunstgjødsla ble utsådd på enga fra den 25. april og på åker fra den 28. april. Såing og setting av de ymse vekster ble gjort til følgende tider: Havre (Voll og Nidar II) den 4/5, bygg (Varde) den 8/5, grønfôr 8/5, engfrø 15/5, gulrot 18/5, poteter 29/5, neper 31/5, hodekål 2/6, haustrug 16/8.

Tabell 1. Nedbør og temperatur på Mæresmyra i 1961.

Måned	Nedbør mm		Nedbør-dager	Middeltemperatur °C		Dager med maks. temp. over 20 °C	Varmesum	Frostnetter i vekstida			Dato
	1961	Skilnad fra normalen		1961	Skilnad fra normalen			Netter under 0 °C	Netter under + 2 °C	Laveste temperatur °C	
Januar	56	÷ 13	14								
Februar	89	+ 34	16								
Mars	161	+106	27								
April	35	0	14								
Mai	57	+ 12	17	8.3	+ 0.1	1	257	1	0	÷ 0.2	9
Juni	72	+ 15	19	12.9	+ 1.3	8	387	0	0	—	—
Juli	38	÷ 29	17	14.1	÷ 1.4	10	437	0	0	—	—
August	90	+ 7	19	12.5	÷ 0.6	4	388	0	0	—	—
September	97	+ 15	17	11.2	+ 2.0	1	336	0	0	—	—
Oktober	60	÷ 26	15								
November	70	÷ 3	19								
Desember	64	+ 7	18								
Året, sum	889	+125	212								
Mai/september	354	+ 20	89	11.8	+ 0.3	24	1805	1	0	÷ 0.2	9/5
Normal				11.5	—	—	1760	—	—	—	—

Tross den ustabile vinter hadde enga klart seg godt. Kløveren var nok borte i enga på grasmyra, men det er å si vanlig, derimot på kvitmosemyra hadde den klart seg bedre. Første års enga på

grasmyr var en del skadd, ikke p.g.a. «isbrann», men av legde i åkeren året før. Her måtte det således reparering til. Vekstvilkårene for enga var gode utover våren, temperatur og nedbør lå over det normale i mai og juni måned. Nedbøren for de to måneder var 27 mm over normalen som er 102 mm. For åkeren var ikke vilkårene så gode p.g.a. det noe rikelige regn. Havren var oppspirt den 23/5 og bygget den 30/5. Den 24/5 kom et kraftig regnvær på 25.4 mm. Dette rikelige og til dels strie regn gjorde at myroverflata ble slemmet sammen og særlig der myra var oppblandet med finsand, ble det skorpedannelse som hindret veksten av de sådde planter. Denne skorpen måtte vi prøve å få brutt. For åkerens vedkommende ble brukt ugrashorv med tyngde på. Det lyktes for en del å få brutt skorpen, og der kom åkeren seg godt. Noe skade på spirene var ikke til å unngå, men likevel ble det bedre der enn der vi ikke kunne få brutt skorpen.

Timoteien begynte å skyte den 20/6, det tegnet således til tidlig slåttonn. Første slåttedagen var den 30/6 med forsøksfelt som skulle haustes tidlig. Timoteien blomstret den 18/7, og siste slåttedag var på mosemyra den 26/7. Haustingsforholdene var gode, juli måned hadde bare 38 mm regn og det er 29 mm mindre enn normalt, likevel var det 17 nedbørdager. Temperaturen for måneden lå 1.4°C under det normale. Men selv om haustinga ble utført under ellers bra forhold, var det dårlig høytørk. Det var stille vær gjennom juli måned, og høyet — som til vanlig tørker på 14 dager under normale forhold — trengte det dette år opptil 3 veker for å bli noenlunde bra tørt. Siste høylasset var i hus den 10. august. I tabell 2 er oppført høyavlingene, i kg pr. dekar, fra omløpsfeltene.

Tabell 2. Høyavlinger fra omløpsfeltene på Mæresmyra 1961
(1. slått).

	Grasmyr			Mosemyr
	Omløp med 3 år eng	Omløp med 4 år eng	Omløp med 5 år eng	Omløp med 4 år eng
1. års eng	595	994	922	659
2. » »	817	922	942	772
3. » »	987	880	912	1027
4. » »	—	—	978	495
5. » »	—	—	509 (grønfor)	—
Middel	800	932	938	738

Avlingene er gode, men for grasmyra sitt vedkommende ligger tallene noe høyt, da høyet ikke var tilfredsstillende tørt. Avlingene der skriver seg fra tørking i hesje.

Både juli og august måned hadde under normal temperatur, det ble således sein modning for kornet. Skuronna tok til 18/8 med Vardebygg, den 31/8 ble Nidarhavre II skåret og fra den 4/9 Vollhavren. September måned hadde 15 mm nedbør over normalen som er 82 mm. Det var særlig nedbøren den 30/9 som gir det store tallet, da kom i alt 43 mm regn. Temperaturen i denne måned lå 2°C over det normale, og denne varmen kom godt med for det korn som sist ble skåret. Bergingen av kornet ble ganske god. Avlingene ble ikke store, og årsaken til det må tilskrives den ugunstige våren. Kornavlinga pr. dekar ble for Vardebygg ca. 160 kg, Nidarhavre II ca. 180 kg og Vollhavre ca. 155 kg. Vanninnholdet var for bygget 17.75—18 pst., Nidarhavre 18 pst. og Vollhavre 19 pst. Havren ble godtatt som såhavre av Felleskjøpet, spireprosenten var for de to sortene henholdsvis 98 og 88.

Frøenga av timotei gikk i legde på et tidlig tidspunkt, og derfor ble avlinga av timoteifrø minimal.

Potetene ble tatt opp fra den 15/9. Våren ble ikke den heldigste for denne vekst heller, myra holdt seg kald lenge utover forsommeren. Noen frostnatt som skadde potetriset noe større hadde vi ikke denne sommeren, men litt angrep av tørråte var det, mest på de tidlige sorter. Sorten Pimpernel var ikke angrepet av denne sykdom. Avlingene for de ymse sorter ble pr. dekar:

Louis Botha	2506	kg	knoller	med	22.5	%	tørrstoff
Saga	2457	»	»	»	21.8	»	»
Jøssing	2201	»	»	»	24.8	»	»
Sharpes Expres	2289	»	»	»	22.5	»	»
Kong Georg V	2754	»	»	»	21.2	»	»
Eva	2530	»	»	»	20.8	»	»
Pimpernel	2086	»	»	»	23.4	»	»

Avlingene ligger under middels, men tørrstoffprosenten er høyere enn vanlig. Sortene var gode også til mat, og spesielt må fremheves Pimpernel. Ved sorteringen viste det seg at det var mye små poteter av de seine sorter, best i så måte lå de tidlige sorter, noe som viser at enkelte sorter ikke kom til full utvikling denne sommer.

På mosemyra gav sorten Eva 2002 kg knoller med 21.1 % tørrstoff og Jøssing henholdsvis 1444 kg og 24.2 %.

Nepene på grasmyra ble tatt opp fra den 6. oktober. Disse fikk dårlige vekstvilkår fra våren av, p.g.a. mindre gode jordbunnsforhold. Avlingene av de ymse sorter ble derfor små, noe som tydelig går fram av sammenstillingen som følger her:

	Tørrstoff pr. dekar	Tørrstoff- prosent
Norsk Elite B	372 kg	15.4
Østersundom, Roskilde	314 »	10.3
Yellow Tankard Roskilde IX	330 »	11.9
Yellow Tankard Hinderupgård	297 »	11.5
Kvit mainepe Hellerud	295 »	18.2
Østersundom Amagergård V	274 »	11.2
Dales hybrid Ørnehøj	267 »	14.0
Høstturnips Roskilde VII	266 »	15.7

Som det vil sees er tørrstoffavlingene låge, men tørrstoffprosenten er høg, noe som den vil bli når det er små røtter.

Gulrøttene ble tatt opp først i oktober. De led samme skjebne som nepene fra våren av. Sårådene fikk hard skorpe etter stridt regn etter oppspiring, og de små planter led av det. Skorpen ble brutt ved å knuse den med hendene. Avlingene ble små, middelavlingen av røtter fra et gjødslingsfelt ble 2500 kg pr. dekar. For å få standard sortering gikk det fra mellom 40 og 50 prosent, så røttene var små.

Hodekålen ble tatt opp den 13. oktober. Den gav heller ikke store avlinger, hodene ble små, men faste.

For de sorter vi hadde ble det følgende avlinger pr. dekar av 1. sortering:

Håløygen (Lundes stamme)	3148 kg
Staup 17	2963 »
Trønder (Lundes stamme)	2292 »

Vekståret som helhet må sies å ha vært av de mindre gode ved forsøksstasjonen. Høyavlingene ble store, potetavlingene noenlunde bra, men rotvekster lå langt under middels avling. Kornavlingene lå også langt under middels avling. Grunnen til dette var de ugunstige forhold fra våren av og underskott av varme i den beste tid av vekstsesongen.

Haustpløyinga ble ferdig ved forsøksstasjonen siste veke av oktober måned. Både oktober og november måned hadde mindre nedbør enn normalt, og temperaturen holdt seg over middels. Under disse forhold ble det anledning til å ta et stykke nybrott på ca. 1.5 dekar på Gilbergsmyra. Det ble grøftet, brutt opp stubber og pløyet ferdig.

I midten av november kom den første snø, men den ble ikke liggende lenge. Det gikk likedan med den som kom først i desember, men omkring den 20. desember kom sterkere snøfall, og den ble liggende over jul. Den 28. desember var det veritabel snøstorm som blokerte mange vegger. Det var lite tele i jorda da snøen kom.

Arsnedbøren var 889 mm, i mai, september 354 mm, det normale er 764 mm og 334 mm. Middelttemperaturen for mai/september lå 0.3°C over normalen. Når det gjelder de enkelte måneder, hadde mai og juni litt over normaltemperaturen for månedene. Juli og

august måned hadde mye underskudd på varme, særlig juli måned som er den beste vekstmåned. Det som gjør at middeltemperaturen for hele veksttiden dette år kommer over det normale, er september-temperaturen, som lå 2°C over månedsnormalen.

Mære den 10. januar 1962.

Hans Hagerup.

Torvstrøproduksjonen i 1961.

Ifølge oppgaver som Det norske myrselskap har innhentet fra landets torvstrøfabrikker, har fabrikkenes samlede produksjon av torvstrø og Huminal i 1961 vært 303 000 baller, avrundet til nærmeste 100. Dette er en økning på ca. 11 % fra foregående år. Oppgaven omfatter i alt 47 fabrikker, hvorav 2 fabrikker ikke har vært i drift i 1961. En fabrikk er nedlagt på grunn av brann i 1960, og det er lite sannsynlig at denne fabrikk vil bli bygd opp igjen. Det er for tiden under utarbeidelse planer for en ny fabrikk i Østlandsområdet.

Heimeproduksjonen av torvstrø i 1961 har vi skjønnsmessig anslått til ca. 150 000 beregnede baller, dvs. det samme kvantum som foregående år. Dette er torvstrø som gårdbrukere eller andelslag stikker av lomp og oftest river på små riveranlegg og nytter løst til eget bruk. I 1961 utgjorde følgelig den totale produksjon i alt 453 000 beregnede baller, det er 7.3 % mer enn foregående år.

Av merknadene på de returnerte spørreskjemaer fremgår det at tørkeforholdene har vært forholdsvis vanskelige for torvstrøproduksjonen. De fleste fabrikker har meldt om dårlig tørkevær, især utover høsten. Det ser ut til at Østfold og Akershus i så måte har vært noe gunstigere stillet enn landet ellers. Det kan for øvrig nevnes i denne forbindelse at ikke bare den totale nedbørmengden, men også *fordelingen* av nedbøren spiller en stor rolle når det gjelder tørkingen av torva, idet man er avhengig av sammenhengende oppholdsvær en tid for at torva skal bli tilstrekkelig tørr.

Det har siste år vært en tydelig tilstrømming på arbeidsmarkedet. Flere fabrikker melder om mangel på arbeidshjelp, og spesielt mangel på *kvalifiserte* arbeidere.

Det har i 1961 vært lett avsetning for torvstrø.

Einar Wold.